

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS
DĖL AMNESTIJOS AKTO**

2018 m. lapkričio 15 d. Nr. XIII-1640
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, 2018 m. minėdamas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, 25-ąsias Šv. Jono Pauliaus II lankymosi Lietuvoje metines bei popiežiaus Pranciškaus vizitą ir vadovaudamasis humanizmo principais, p r i m a šį amnestijos aktą.

1 straipsnis. Atleidimas nuo neatliktosios arešto ar laisvės atėmimo bausmės dalies

1. Nuo neatliktosios arešto bausmės dalies atleidžiami nuteistieji, atliekantys arešto bausmę savo poilsio dienomis, taip pat švenčių dienomis ir savo atostogų metu, išskyrus nuteistuosius, kuriems arešto bausmė buvo paskirta už vengimą atlikti kitą bausmę ar baudžiamojo poveikio priemonę.

2. Nuo neatliktosios laisvės atėmimo bausmės dalies atleidžiami:

1) nėščios moterys ir motinos, auginančios vaiką pataisos įstaigose, nuteistos laisvės atėmimo bausme iki šešerių metų;

2) neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, nustatytas iki šio įstatymo taikymo jiems dienos;

3) nepilnamečiai, nuteisti laisvės atėmimo bausme iki trejų metų, kuriems nusikaltimo padarymo metu nebuvo suėję 18 metų;

4) pusiaukelės namuose bausmę atliekantys nuteistieji, nuo perkėlimo į pusiaukelės namus atlikę vieną trečdalį neatliktosios laisvės atėmimo bausmės.

2 straipsnis. Neatliktosios arešto bausmės dalies sumažinimas arešto bausmę atliekantiems asmenims

Arešto bausmę atliekantiems nuteistiesiems, išskyrus nuteistuosius, kuriems arešto bausmė paskirta už vengimą atlikti kitą bausmę ar baudžiamojo poveikio priemonę, neatliktoji arešto bausmės dalis sumažinama pusiau.

3 straipsnis. Neatliktosios laisvės atėmimo bausmės dalies sumažinimas asmenims, pirmą kartą atliekantiems laisvės atėmimo bausmę iki trejų metų

Pirmą kartą atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo ir kurių nusikalstamo elgesio rizika yra žymiai sumažėjusi arba žema, išskyrus nuteistuosius, kurie atlieka laisvės atėmimo bausmę panaikinus bausmės vykdymo atidėjimą arba lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos, neatliktoji laisvės atėmimo bausmės dalis sumažinama vienais metais.

4 straipsnis. Neatliktosios laisvės atėmimo bausmės dalies sumažinimas nėščioms moterims ir motinoms, auginančioms vaiką pataisos įstaigose

Neatliktoji laisvės atėmimo bausmė nėščioms moterims ir motinoms, auginančioms vaiką pataisos įstaigose, sumažinama:

- 1) pusiau, bet ne daugiau kaip penkeriais metais, – nuteistoms laisvės atėmimo bausme daugiau kaip šešeriems metams už nusikaltimus, padarytus dėl neatsargumo;
- 2) vienu trečdaliu, bet ne daugiau kaip trejais metais, – nuteistoms laisvės atėmimo bausme daugiau kaip šešeriems metams už tyčinius nusikaltimus.

5 straipsnis. Neatliktosios laisvės atėmimo bausmės dalies sumažinimas asmenims, nuteistiems už nusikaltimus, padarytus dėl neatsargumo

Asmenims, nuteistiems už nusikaltimus, padarytus dėl neatsargumo, neatliktoji laisvės atėmimo bausmė sumažinama:

- 1) vienu trečdaliu – nuteistiems laisvės atėmimo bausme iki šešerių metų;
- 2) vienu ketvirtadaliu, bet ne daugiau kaip dvejais metais, – nuteistiems laisvės atėmimo bausme daugiau kaip šešeriems metams.

6 straipsnis. Amnestijos taikymas atsižvelgiant į nuteistųjų elgesį bausmės atlikimo metu

Asmenims, sistemingai pažeidinėjantiems arba itin piktybiškai pažeidusiems laisvės atėmimo ar arešto bausmės atlikimo režimą, amnestijos komisijos sprendimu šio įstatymo 1, 2, 3, 4 ir 5 straipsniuose numatytas atleidimas nuo bausmės ar bausmės sumažinimas netaikomas.

7 straipsnis. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, už kuriuos nuteistiems asmenims amnestija netaikoma

1. Amnestija netaikoma asmenims, nuteistiems už šiuos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, įsigaliojusiame 2003 m. gegužės 1 d. (toliau – Baudžiamasis kodeksas), numatytus nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus:

- 1) nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XV skyriuje;
- 2) nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVI skyriuje;
- 3) nusikaltimus žmogaus gyvybei, nurodytus Baudžiamojo kodekso 129 ir 131 straipsniuose;
- 4) nusikaltimus žmogaus sveikatai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 135 straipsnyje ir 138 straipsnio 2 dalyje;
- 5) nusikaltimus, pavojingus žmogaus sveikatai ir gyvybei, nurodytus Baudžiamojo kodekso 145 straipsnio 2 dalyje;
- 6) nusikaltimus žmogaus laisvei, nurodytus Baudžiamojo kodekso 146 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 147 ir 147¹ straipsniuose;
- 7) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, nurodytus Baudžiamojo kodekso 149, 150 straipsniuose, 151 straipsnio 2 dalyje, 151¹ ir 153 straipsniuose;
- 8) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus vaikui ir šeimai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 156 straipsnio 1 dalyje, 157, 159, 160, 162 ir 163 straipsniuose;
- 9) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus asmens lygiateisiškumui ir sąžinės laisvei, nurodytus Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 3 dalyje, 170¹ ir 170² straipsniuose;
- 10) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nurodytus Baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 3 dalyje, 180 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 181 straipsnyje, 182 straipsnio 2 dalyje, 183 straipsnio 2 dalyje, 184 straipsnio 2 dalyje, 187 straipsnio 2 dalyje ir 189¹ straipsnyje;
- 11) nusikaltimus elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui, nurodytus Baudžiamojo kodekso 196 straipsnio 2 dalyje, 197 straipsnio 2 dalyje, 198 straipsnio 2 dalyje ir 198¹ straipsnio 2 dalyje;
- 12) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus ekonomikai ir verslo tvarkai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 199, 199¹, 199² ir 200 straipsniuose;
- 13) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus finansų sistemai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 213 straipsnio 2 dalyje, 214, 215, 216 straipsniuose, 220 straipsnio 2 dalyje ir 221 straipsnio 2 dalyje;
- 14) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, nurodytus Baudžiamojo kodekso 225 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 226 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse, 227 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse ir 228 straipsnyje;

15) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus teisingumui, nurodytus Baudžiamojo kodekso 233 straipsnio 3 dalyje, 239, 240 straipsniuose, 241 straipsnio 2 dalyje, 242 straipsnyje ir 246 straipsnio 2 dalyje;

16) nusikaltimus visuomenės saugumui, nurodytus Baudžiamojo kodekso XXXV skyriuje;

17) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus, susijusius su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, sprogstamosiomis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba karine įranga, nurodytus Baudžiamojo kodekso 253 straipsnio 2 dalyje, 253¹, 254, 256, 256¹, 257 ir 257¹ straipsniuose;

18) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus, susijusius su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis, nurodytus Baudžiamojo kodekso 260, 261, 262, 263, 264, 266, 267 ir 267¹ straipsniuose;

19) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus aplinkai ir žmonių sveikatai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 270 straipsnyje, 271 straipsnio 1 dalyje, 271¹ straipsnyje, 275 straipsnio 2 dalyje, 276 straipsnio 2 dalyje, 276¹ ir 276² straipsniuose;

20) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus transporto eismo saugumui, nurodytus Baudžiamojo kodekso 278 straipsnio 2 dalyje, 280 straipsnio 2 dalyje ir 281 straipsnio 6 dalyje;

21) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus viešajai tvarkai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 283 straipsnyje;

22) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valdymo tvarkai, nurodytus Baudžiamojo kodekso 293 straipsnyje ir 294 straipsnio 2 dalyje;

23) nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus dorovei, nurodytus Baudžiamojo kodekso 307 straipsnio 3 dalyje, 308 straipsnio 3 dalyje ir 309 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

2. Amnestija taip pat netaikoma asmenims, nuteistiems už analogiškus nusikaltimus, nustatytus 1961 m. birželio 26 d. įstatymu patvirtintame Baudžiamajame kodekse.

8 straipsnis. Nuteistieji, kuriems netaikoma amnestija

Amnestija netaikoma:

1) asmenims, nuteistiems už genocidą ir kitus nusikaltimus, kuriems pagal Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio 9 dalį nėra senaties;

2) asmenims, kuriems paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė;

3) asmenims, už tyčinius nusikaltimus nuteistiems laisvės atėmimo bausme daugiau kaip dešimčiai metų;

4) asmenims, padariusiems kelis nusikaltimus (nusikaltimų sutaptis), jeigu bent dėl vieno iš jų amnestija šiame įstatyme nenumatyta;

5) asmenims, nuteistiems už nusikaltimus, padarytus laisvės atėmimo vietoje;

- 6) asmenims, nuteistiems laisvės atėmimu atidedant paskirtos bausmės vykdymą;
- 7) asmenims, lygtinai paleistiems iš pataisos įstaigų;
- 8) recidyvistams ar pavojingiesiems recidyvistams.

9 straipsnis. Amnestijos taikymas

1. Asmenims, kuriems šio įstatymo įsigaliojimo dieną dar nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis, amnestija taikoma, jei nusikaltimas yra padarytas iki 2018 m. spalio 1 d. Asmenims, padariusiems trunkamuosius ar tęstinius nusikaltimus, amnestija taikoma tik tuo atveju, jei šie nusikaltimai buvo baigti iki 2018 m. spalio 1 d.

2. Nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę, nustatoma šio įstatymo įsigaliojimo dieną neatlikta bausmės dalis, kuri sumažinama taikant amnestiją.

3. Šį įstatymą taiko:

- 1) amnestijos komisijos – asmenims, pagal įsiteisėjusį teismo nuosprendį atliekantiems laisvės atėmimo ar arešto bausmę;
- 2) teismai – šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, taip pat kai byla nagrinėjama kasacine tvarka.

10 straipsnis. Amnestijos taikymas asmenims, atliekantiems areštą ar laisvės atėmimo bausmę Lietuvos Respublikoje

Amnestija pagal šį įstatymą taikoma asmenims, atliekantiems areštą ar laisvės atėmimo bausmę Lietuvos Respublikoje.

11 straipsnis. Amnestijos komisijos

1. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktorius jam pavaldžiose įstaigose sudaro amnestijos komisijas, tvirtina jų personalinę sudėtį ir darbo reglamentą. Amnestijos komisija sudaroma iš nelyginio narių skaičiaus, minimalus amnestijos komisijos narių skaičius – 5, iš jų du komisijos nariai – visuomenės atstovai. Amnestijos komisijos nariai turi būti nepriekaištingos reputacijos, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 4 straipsnyje.

2. Amnestijos komisijos posėdžiuose privalomai dalyvauja teritorinės prokuratūros prokuroras ir gynėjas (advokatas), kurie teikia žodines išvadas dėl amnestijos taikymo konkrečiam nuteistajam. Jiems sudaroma galimybė susipažinti su amnestijos bylos medžiaga.

3. Amnestijos komisijos darbą organizuoja bausmių vykdymo įstaigos vadovas – šios komisijos pirmininkas.

4. Komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai komisijos narių, teritorinės prokuratūros prokuroras ir gynėjas.

5. Kai nuteistasis, dėl kurio amnestijos sprendžiama, negali pasisamdyti gynėjo šiam procesui, gynėjas skiriamas valstybės lėšomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo nuostatomis.

6. Amnestijos komisija, vadovaudamasi šiame įstatyme nustatytais amnestijos taikymo pagrindais ir sąlygomis, sprendimą dėl amnestijos priima atviru balsavimu balsų dauguma. Kai balsai pasidalija po lygiai, sprendimą lemia komisijos pirmininko balsas. Prieš priimdama sprendimą, amnestijos komisija gali išklausti nuteistąjį. Amnestijos komisijos posėdžiai protokoluojami, daromi posėdžių garso ir (ar) vaizdo įrašai. Amnestijos komisijų sprendimai skelbiami Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos interneto svetainėje šio departamento direktoriaus nustatyta tvarka. Amnestijos komisijų sprendimai skelbiami nepažeidžiant asmens duomenų apsaugos reikalavimų, taip pat laikantis kitų įstatymuose nustatytų apribojimų ir draudimų.

12 straipsnis. Amnestija, teistumas ir prievolės

Amnestija nepanaikina teistumo ir teismo nuosprendžiu nustatytos prievolės atlyginti žalą ar kitų teismo paskirtų įpareigojimų ir (ar) draudimų.

13 straipsnis. Amnestijos komisijų sprendimų apskundimas

1. Amnestijos komisijų sprendimai dėl amnestijos taikymo ar netaikymo gali būti apskūsti bausmės atlikimo vietos apylinkės teismui per 15 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo.

2. Teisę paduoti skundą turi nuteistasis, jo prašymu gynėjas ir prokuroras. Nuteistasis turi teisę paduoti skundą dėl amnestijos netaikymo arba neteisingo taikymo, o prokuroras – dėl amnestijos taikymo asmeniui, kuriam amnestija negalėjo būti taikoma, arba dėl neteisingo amnestijos taikymo. Prokuroro skundas sustabdo amnestijos komisijos sprendimo vykdymą.

3. Apylinkės teismas, nagrinėdamas skundą, privalo surengti posėdį, į kurį yra kviečiami nuteistasis, prokuroras ir bausmių vykdymo įstaigos administracijos atstovas. Teismo posėdyje dalyvauja nuteistojo gynėjas. Apylinkės teismas skundą išsprendžia priimdamas nutartį. Šią nutartį nuteistasis, jo gynėjas ar prokuroras per 15 kalendorinių dienų nuo nutarties priėmimo gali apskūsti apygardos teismui.

4. Apygardos teismas skundą gali išnagrinėti nekviesdamas nuteistojo, jo gynėjo ar prokuroro. Apygardos teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

14 straipsnis. Šio amnestijos akto taikymas

1. Amnestija pagal šį įstatymą gali būti taikoma ir tuo atveju, kai asmeniui iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo taikytas anksčiau priimtas įstatymas dėl amnestijos.

2. Amnestija taikoma asmenims, nuteistiems už nusikalstamas veikas, padarytas iki 2018 m. spalio 1 d.

15 straipsnis. Amnestijos įvykdymo terminas

1. Amnestija turi būti įvykdyta per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas amnestijos įvykdymo terminas netaikomas, kai amnestiją taiko teismai.

16 straipsnis. Nuteistųjų, kurie paleisti iš pataisos įstaigų pritaikius amnestiją, priežiūra ir amnestijos panaikinimas

1. Nuteistieji, kuriems taikyta amnestija pagal šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytas sąlygas, prilyginami probuojamiesiems – lygtinai paleistiems iš pataisos įstaigų nuteistiesiems ir vienus metus nuo paleidimo iš pataisos įstaigos vykdoma jų, kaip probuojamųjų, priežiūra.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytą priežiūrą vykdo Lietuvos probacijos tarnyba pagal Lietuvos Respublikos probacijos įstatymo V skyriaus nuostatas.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas nuteistasis priežiūros metu nepadarė administracinių nusižengimų, už kuriuos jam būtų taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) administracinio poveikio priemonės, vykdė individualiame probuojamojo priežiūros plane nustatytas probuojamojo priežiūros priemonės, priežiūra, pasibaigus jos terminui, nutraukiama.

4. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas nuteistasis priežiūros metu padarė administracinių nusižengimų, už kuriuos jam taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) administracinio poveikio priemonės, be pateisinamų priežasčių nevykdo individualiame probuojamojo priežiūros plane nustatytą probuojamojo priežiūros priemonių arba nevykdo kitų įstatymuose nustatytų pareigų, nuteistojo gyvenamosios vietos apylinkės teismas Lietuvos probacijos tarnybos teikimu priima sprendimą panaikinti priežiūrą ir vykdyti likusią bausmės dalį, nuo kurios nuteistasis buvo atleistas pagal šį įstatymą.

17 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.
2. Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos iki 2018 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė